

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **V. L. D.**, zastoupen Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem se sídlem Vrázova 1324/40, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2023, č. j. OAM-1519/BA-BA07-VL18-PS2-2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2024, č. j. 20 Az 3/2024 - 16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ing. Tomáši Tillmannovi, advokátovi, **se nepřiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím určil, že je žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023 (dále jen „zákon o azylu“), nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, tedy rozhodl o nepropuštění

žalobce ze zajištění. Ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 28. 4. 2024.

[2] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že doručením rozhodnutí o žádosti žalobci až 44 dní po jejím podání se žalovaný dopustil nezákonnosti, která musí vést ke zrušení rozhodnutí a propuštění žalobce ze zajištění.

[3] Po novele zákona o azylu účinné od 1. 7. 2023 již cizinec podle § 46a odst. 10 nežadá o opětovné posouzení důvodů zajištění, ale má právo podat žádost o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců. Zákon však již výslovně neupravuje lhůtu k rozhodnutí o propuštění ze zajištění. Otázkou lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023, se již soudy zabývaly, konkrétně v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 3. 2023, č. j. 62 Az 5/2023 - 21, publ. pod č. 4486/2023 Sb. NSS. Žádost o opětovné posouzení důvodů zajištění a žádost o propuštění vycházejí ze stejných východisek a mají stejnou povahu, proto krajský soud i ohledně rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, ve znění účinném od 1. 7. 2023, vycházel z uvedeného rozsudku krajského soudu. Podle něj je třeba o žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění rozhodnout nejpozději do 5 dnů od dne podání žádosti a v téže lhůtě rozhodnutí i doručit. Není-li v rámci téhož ustanovení § 46a zákona o azylu stanovena jiná lhůta pro rozhodnutí o žádosti cizince podle § 46a odst. 10 zákona o azylu, je potřeba aplikovat na řízení o žádosti cizince právě lhůtu 5 dnů stanovenou v § 46 odst. 4 zákona o azylu.

[4] Krajský soud zdůraznil, že zajištěním cizince dochází k zásahu do jeho základního práva na osobní svobodu, jak plyne z judikatury Evropského soudu pro lidská práva; na toto právo odkazuje i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Zajištění je proto přípustné jen za striktně definovaných podmínek. Musí být mimo jiné stanoveno na nezbytně nutnou dobu a nesmí dojít k jeho svévolnému prodlužování, jak se stalo v posuzované věci. Žalovaný měl povinnost vzhledem k omezení osobní svobody žalobce rozhodnout bezprostředně, nejpozději ve lhůtě 5 dnů, což neučinil. Tímto postupem nejen ponechával žalobce v právní nejistotě, ale současně mu znemožnil obranu předvídanou v § 46a odst. 10 zákona o azylu, tj. znovu požádat ve lhůtě 15 dnů od právní moci posledního rozhodnutí o propuštění ze zajištění. Stejně tak žalovaný pochybil, pokud napadené rozhodnutí doručil žalobci za dalších 19 dnů od vydání rozhodnutí. Jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2020, č. j. 10 Azs 41/2020 - 45, musí být rozhodnutí o žádosti v pětidenní lhůtě také doručeno. Je třeba vzít v potaz, že zajištěný cizinec je správnímu orgánu k dispozici 24 hodin denně, tudíž se nemůže vyhýbat doručení. Pro doručování v délce 19 dnů tak nelze shledat jakékoli racionální důvody.

[5] Krajský soud tak uzavřel, že žalovaný, který vydal rozhodnutí po uplynutí pětidenní lhůty (25 dnů od podání žádosti) a doručil napadené rozhodnutí žalobci za dalších 19 dnů (tedy celkem 44 dnů od podání žádosti), zásadním způsobem oddálil možnost přezkumu rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení soudem a taktéž případné podání nové žádosti o propuštění. Napadené rozhodnutí je nezákonné pro nedodržení lhůty k vydání a doručení

pokračování

rozhodnutí. Jelikož se jednalo o rozhodnutí o žádosti, vrátil soud věc žalovanému k dalšímu řízení. Pětidenní lhůta však není lhůtou pořádkovou, ale lhůtou propadnou, po jejímž marném uplynutí nelze rozhodnutí vydat, respektive pokud bylo vydáno, je takové rozhodnutí nezákonné. V posuzované věci tak již není žalovaný oprávněn žádost o propuštění po vrácení věci soudem věcně posoudit. Žalovaný je povinen žalobce ze zajištění propustit vyhlášením zrušujícího rozsudku [§ 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu ve spojení s § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců].

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že krajský soud pochybil, jestliže napadené rozhodnutí zrušil, neboť nerozhodoval o zajištění ani o prodloužení zajištění, ale o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců, jak uvádí novelizované ustanovení § 46a odst. 10 zákona o azylu. Ačkoliv v daném případě žalovaný skutečně zákonnou lhůtu překročil, nejednalo se o lhůtu 5 dní, jak dovodil krajský soud, ale v tomto případě jde o obecnou lhůtu podle zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“). Žalovaný tak byl povinen rozhodnout bez zbytečného odkladu do 30 dnů. Žalovaný proto navrhl, aby kasační soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] V daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že předmětem posouzení kasační stížnosti je otázka, která dosud nebyla judikaturou kasačního soudu řešena. Kasační stížnost je proto přijatelná. Posouzení věci krajským soudem však shledal přezkoumatelným a správným. Kasační stížnost tudíž **není důvodná**.

[10] Podstatnou je v dané věci otázka, v jaké lhůtě musí žalovaný vydat rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu.

[11] Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže (...), není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

[12] Dle odst. 4 téhož ustanovení *[j]de-li o cizince, který je zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, rozhodne ministerstvo o zajištění podle odstavce 1 do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poté, co bylo ukončeno zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se nepřihlíží.*

[13] Dle odst. 10 *[m]inisterstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při předání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o propuštění. Žádost o propuštění je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí ministerstva nebo soudu k zajištění, podle toho, které rozhodnutí nabylo právní moci později; to platí i pro podání opakované žádosti o propuštění.*

[14] Ustanovení § 46a odst. 10 ve znění účinném do 30. 6. 2023 stanovilo, že *[m]inisterstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při vydání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o opětovné posouzení důvodů zajištění, a to po uplynutí 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva nebo, podal-li proti tomuto rozhodnutí žalobu, ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě.*

[15] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ačkoliv žalovaný uvedl jako důvod podání kasační stížnosti také nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku či vady řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí soudu, ve své argumentaci k tomu nic konkrétního neuvádí. Dle kasačního soudu je napadený rozsudek přezkoumatelný, neboť v něm krajský soud srozumitelně a velmi podrobně odůvodnil závěry, k nimž dospěl. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné procesní pochybení krajského soudu.

[16] Stěžovatel se domnívá, že se na rozhodnutí o propuštění ze zajištění vztahuje obecná lhůta pro vydání rozhodnutí dle správního řádu, protože zákon o azylu pro toto rozhodnutí výslovně žádnou speciální lhůtu nestanoví. Svůj závěr však nijak dále nerozvádí a neuvádí žádné bližší argumenty, jimiž by polemizoval s obsáhle odůvodněným názorem krajského soudu, podle kterého je na dané rozhodnutí třeba aplikovat pětidenní lhůtu dle § 46a odst. 4 zákona o azylu. Pouze povšechně konstatuje, že nejde o rozhodnutí o zajištění ani o prodloužení zajištění, ale o propuštění ze zajištění. Tato argumentace však proti podrobnému odůvodnění napadeného rozsudku nemůže obstát, a Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil se závěry krajského soudu.

pokračování

[17] Podle napadeného rozsudku je žádost o propuštění ze zajištění podle § 46a odst. 10 zákona o azylu ve znění účinném od 1. 7. 2023 ekvivalentem k žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění dle téhož ustanovení ve znění účinném do 30. 6. 2023. Cílem těchto žádostí je posoudit, zda pro zajištění žadatele nadále existují důvody, či nikoli. Krajský soud proto na věc plně a zcela správně vztáhnul závěry rozsudku krajského soudu ze dne 14. 3. 2023, č. j. 62 Az 5/2023 - 21, publ. pod č. 4486/2023 Sb. NSS, který se zabýval otázkou lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 10 zákona o azylu ve znění do 30. 6. 2023. Podle něj je-li podána cizincem žádost o posouzení trvání důvodů zajištění, je potřeba provést takové posouzení neprodleně s ohledem na to, že cizinec je omezen na osobní svobodě. O jeho žádosti musí správní orgán rozhodnout podle § 46a odst. 4 zákona o azylu nejpozději do 5 dnů od dne podání žádosti. Zároveň mu musí být rozhodnutí v téže lhůtě doručeno.

[18] Proti krajským soudem provedenému srovnání žádostí o opětovné posouzení důvodů zajištění a propuštění ze zajištění stěžovatel nic nenamítá. Tvrdí pouze, že nerozhodoval o zajištění ani o prodloužení zajištění, ale o propuštění ze zajištění. Krajský soud založil své závěry na podobnosti a stejném účelu žádosti o propuštění ze zajištění s žádostí o opětovné posouzení důvodů zajištění. S touto úvahou se kasační soud plně ztotožňuje. Jakkoliv lhůta 5 dnů stanovená v § 46a odst. 4 se výslovně vztahuje k rozhodování o zajištění, účel rozhodování o žádosti o opětovné posouzení důvodů zajištění, jakož i žádosti o propuštění ze zajištění je totožný. Jde o situaci, kdy je žadatel o azyl omezen na osobní svobodě, a o důvodech dalšího trvání omezení musí správní orgán rozhodovat s maximálním urychlením. To ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nijak výslovně nezpochybnil a také z toho důvodu nemůže být jeho kasační stížnost důvodná.

[19] S ohledem na obsah a kvalitu kasační stížnosti odkazuje Nejvyšší správní soud v podrobnostech na precizní odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se zcela ztotožnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalobci pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

[22] Ačkoliv byl žalobce v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ustanoveným krajským soudem, zástupce v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon právní služby, za který by mu náležela odměna. Nejvyšší správní soud proto ustanovenému zástupci odměnu za zastupování žalobce nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu